

DOI: <https://doi.org/10.37129/2313-7509.2020.14.2.209-213>
УДК 532.11

О.В. Гуляк, к.ю.н.

<https://orcid.org/0000-0002-4588-5979>

Л.В. Кіндеркнехт, доц.

В.С. Мінасов, к.війск.н., проф.

М.В. Смоляний

В.М. Кліменко

Військова академія (м. Одеса), Україна

ПІДГОТОВКА ДЕСАНТНО-ШТУРМОВОЇ РОТИ ДО ДЕСАНТНО-ШТУРМОВИХ ДІЙ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ НАТО

У статті аналізується зарубіжний та вітчизняний досвід бойового застосування вертольотів армійської авіації (АА) у сучасних війнах і локальних конфліктах при проведенні десантно-штурмових дій підрозділами Десантно-штурмових (аеромобільних) військ, а також досвід перекидання десантно-штурмових підрозділів (рот, взводів) вертольотами при веденні бойових дій і евакуації підрозділів. Бойове застосування підрозділів Десантно-штурмових військ (ДШВ) і їх вдалі спільні дії з вертольотами АА не можливі без ретельної підготовки цих підрозділів у вихідному районі для десантування і високої майстерності, злагодженості та підготовки екіпажів вертольотів АА.

Застосування АА дозволяє перекидати десантно-штурмові підрозділи під час проведення десантно-штурмових (десантно-ударних і десантно-рейдових) дій. При цьому вертольоти здійснюють політ на гранично малих висотах, ретельно використовують маскувальні властивості місцевості. Крім того підрозділи АА широко використовуються для евакуації підрозділів і поранених.

Командири десантно-штурмових підрозділів повинні знати тактику дій бойових, транспортно-бойових і транспортних вертольотів та їхні тактичні характеристики, вміло застосовувати це під час ведення десантно-штурмових дій, що теж є значним етапом в підготовці офіцерів ДШВ для ведення десантно-штурмових дій (ДШД) на території, яка зайнята противником. Усе це нарешті впливає на використання бойових можливостей підрозділів і їх успішні бойові дії у цілому.

Ключові слова: вертольоти армійської авіації, підготовка підрозділів, підготовка ДШД, Десантно-штурмові війська, підрозділи вертольотів.

Постановка проблеми

Сьогодні, як ніколи війни і конфлікти не можливі без застосування частин і підрозділів десантно-штурмових військ (повітряно-десантних аеромобільних). Бойові дії аеромобільних військ здійснюються з широким застосуванням вертольотів. Застосування вертольотів пройшло шлях від звичайного виконання транспортних і санітарних завдань до виконання найбільш важливих завдань з вогневого ураження і підтримки аеромобільних (десантно-штурмових) військ, ведення десантно-штурмових дій (*en: Air assault actions*) (десантно-ударних і десантно-рейдових дій) під час виконання бойових завдань в тилу противника.

Під час ведення десантно-штурмових дій підрозділами ДШВ вертольоти армійської авіації виконують розвідувальні, вогневі, транспортно-десантні і спеціальні завдання. Стрімкий прогрес розвитку вертольотів призвів до того, що вже у 60-х роках їх охрестили «зброєю третьої світової війни» [1]. Бойові дії на Донбасі стали «лакмусовим папером» для ЗС України. Застосування ДШВ ЗС України вертольотів АА в реальних бойових умовах дало поштовх для їх подальшого розвитку і модернізації.

Десантно-штурмові війська є окремий рід військ Збройних Сил України. Бойове застосування підрозділів ДШВ у сучасних умовах загальновійськового бою неможливо без використання і взаємодії з вертольотами АА. Успіх виконання бойових завдань десантно-штурмовими підрозділами під час виконання десантно-штурмових, (десантно-рейдових, десантно-ударних) і інших дій залежить від ретельної підготовки і морально-психологічної готовності десантно-штурмових підрозділів до виконання бойових завдань в тилу противника, від вміння командирів підрозділів максимально можливо використовувати бойові можливості приданих і підтримуючих вертольотів [2], вміти діяти спільно, злагоджено, швидко та ефективно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Першою успішною формою тактичних дій вертольотів у взаємодії з піхотою було проведення аеромобільних операцій у Південному В'єтнамі. Досвід проведення операцій показав значне зростання вогневих, ударних та маневрових можливостей загальновійськових підрозділів [2]. Прийняття на озброєння вертольотів протитанкових керованих ракет (ПТКР) розширило їх вогневі можливості по знищенню танків і інших броньованих об'єктів [2], сприяло застосуванню нової форми тактичних дій, вертолітних засідок для знищення бронеоб'єктів противника [2].

Відповідно до Статуту Сухопутних військ США FM1-02 (FM101-5-1) повітряно-штурмові (десантно-штурмові) дії охоплюють доставку повітрям піхоти Сухопутних військ США, висадку (десантування) і маневр для виконання поставлених завдань. (Наприклад, для захоплення та утримання важливої ділянки місцевості противника) [3].

Основним способом бойових дій АА радянських військ в Афганістані були поодинокі та групові удари бойових вертольотів для забезпечення десантно-штурмових (рейдових) дій загальновійськових підрозділів. Проти моджахедів Ахмад-Шаха-Масуда було проведено 9 крупно-масштабних повітряно-наземних операцій.

Під час ведення бойових дій у Чечні (1994-1996 рр. та 2001 р.) наліт АА склав 3032 години [4].

Є дуже вдалі приклади застосування вертольотів АА під час проведення антитерористичної операції в Україні АА. Так, 09.05.2014 під час обстрілу блокпосту №6 (гора Карачун) півд. м. Слов'янськ із району з центром (зал. переїзд на півд. околиці міста) парою вертольотів Мі-24, було знищено незаконне збройне формування (НЗФ).

Виклад основного матеріалу дослідження

У сучасних бойових діях ДШВ спільно з вертольотами АА виконують багато завдань. У цій статті розглядається підготовка десантно-штурмової роти до десантно-штурмових дій.

1. Підготовка десантно-штурмових дій.

Алгоритм підготовки десантно-штурмових дій в роті включає: організацію десантно-штурмових дій – процедуру управління підрозділами (TLP) роти (*eng. TLP – Troops Leading Procedure*) та підготовку підрозділів до десантно-штурмових дій, що значно наблизило роботу командирів до стандартів НАТО.

Підготовка десантування та бою (дій) на вертольотах здійснюється в такій самої послідовності, як при підготовці десантування і бою з літаків ВТА [6]. Підготовка десантно-штурмових підрозділів до десантно-штурмових дій здійснюється у вихідному районі для десантування, в якому призначаються основні та запасні посадочні площадки для вертольотів.

Заходи підготовки підрозділів до ДШД складаються: з підготовки особового складу (доукомплектування особового складу (PS)), з підготовки озброєння та військової техніки (перевірки бою озброєння та приведення його до нормального бою); з підготовки майна (поповнення боєприпасів, пального і продовольства) та проведення тренувань [5].

У попередньому бойовому розпорядженні (WARNO) (у вказівках з підготовки до ДШД) роти вказуються: відомості про противника; завдання; маршрут (полоса прольоту); заходи підготовки підрозділів до ДШД.

2. Процедура управління підрозділами (TLP) роти під час підготовки десантно-штурмових дій.

Процедура управління підрозділами (TLP) роти починається з отриманням бойового наказу (OPORD) або попереднього бойового розпорядження (WARNO).

Для виконання процедури управління підрозділами (TLP) роти під час підготовки десантно-штурмових дій необхідно виконати заходи, які викладено в підрозділі 1.2 (Процедура управління підрозділами (TLP) роти) Тимчасового бойового статуту ДШВ ч. III, з урахуванням особливостей ведення десантно-штурмових дій та умов обстановки (факторів МЕТТ-ТС).

Далі викладаємо особливості підготовки десантно-штурмових дій.

На першому етапі (аналіз завдання та оцінка обстановки) командир роти під час усвідомлення бойового завдання повинен уяснити: завдання батальйону і роти на ДШД; замисел командира

батальйону, особливо способи розгрому противника (E-ENEMY), спосіб десантування; об'єкти (цілі) на напрямку дій роти, які уражаються засобами старших командирів; положення та завдання сусідів, час готовності до виконання завдання ДШД (Mission).

Під час оцінки обстановки (факторів METT-TC) командир роти вивчає: склад і положення противника в районі десантування, та об'єктів захоплення або знищення (виведення з ладу); стан, забезпеченість, можливості роти, приданих підрозділів з знищення об'єктів противника згідно завдань на ДШД; завдання сусідів; характер місцевості в районі десантування і в полісі польоту для ДШД.

На третьому етапі (вироблення замислу бою (дій)) у замислі на десантно-штурмові дії командир роти визначає: спосіб розгрому противника та захоплення або знищення (виведення з ладу) об'єктів противника у районах десантування і на маршруті польоту роти; побудову бойового порядку роти під час знищення противника згідно завдання.

На сьомому етапі (підготовка та віддання бойового наказу (OPORD)) під час віддання бойового наказу, в третьому пункті бойового наказу на десантно-штурмові дії командир роти визначає взводам: засоби посилення; завдання щодо захоплення важливих рубежів (районів, об'єктів) або знищення (виведення з ладу) об'єктів противника, порядок подальших дій, район (пункт) збору; хто підтримує; порядок завантаження (посадки) у вертольоти, кількість і номери вертольотів, основні і запасні посадочні площадки (площадки приземлення); час готовності до ДШД.

На восьмому етапі (організаторська робота).

Під час організації взаємодії командир роти зобов'язаний узгодити:

- порядок ураження об'єктів (цілей) засобами старших командирів на напрямку дій роти;
- порядок викидання (висадки) і збору підрозділів роти в районі десантування (пункт);
- порядок і способи захоплення і знищення об'єктів: напрямки (маршрути) висування підрозділів до об'єктів; рубежі розгортання, переходу в атаку; спосіб атаки;
- порядок подолання загороджень, перешкод і відбиття контратак противника;
- способи знищення (виведення з ладу) об'єктів, сили і засоби, які для цього надаються, порядок їх дій; район (пункт) збору після виконання завдання;
- порядок дій підрозділів у процесі викидання (висадки) на запасний район приземлення: район (пункт) збору, порядок знищення противника в районі приземлення і висування до призначених об'єктів захоплення;
- порядок відбиття ударів повітряного противника, способи розпізнавання своїх літаків та позначення своїх підрозділів;
- характер подальших дій підрозділів;
- порядок переміщення командно-спостережного пункту;
- сигнали оповіщення, управління і взаємодії.

Під час організації управління командир роти вказує: місце командно-спостережного пункту в бойовому порядку роти; способи доведення сигналів управління та оповіщення, порядок спостереження за ними; радіодані і порядок використання засобів зв'язку; способи і терміни надання доповідей; порядок цілевказання і коректування вогню; радіодані та порядок користування сигнальними засобами зв'язку.

Під час організації всебічного забезпечення командир роти вказує: завдання з розвідки, охорони, тактичного маскування, інженерного забезпечення, РХБ захисту; порядок виконання заходів із морально-психологічного, технічного, тилового і медичного забезпечення; час, місце і порядок поповнення запасів боєприпасів та інших матеріальних засобів у ході бою; місце знаходження пункту боєпостачання і медичного пункту батальйону.

Під час контролю готовності командир роти перевіряє знання особовим складом бойового завдання, сигналів оповіщення, управління, взаємодії і порядку дій за ними, здійснює перевірку необхідного обладнання (оснащення) та екіпірування особового складу. В ході контролю готовності підрозділу командир надає необхідну допомогу командирам взводів, підпорядкованим командирам (особовому складу) [5].

Висновки

Аналіз досвіду ДШД та застосування армійської авіації свідчить про подальше зростання її ролі у загальновійськовому бою, поглиблення її використання в інтересах підрозділів десантно-штурмових військ, зокрема, під час ведення ними десантно-штурмових дій:

1. Під час ведення десантно-штурмових дій досить часто планується застосування бойових та транспортно-бойових вертольотів для вогневої підтримки бойових дій десантно-штурмової роти, що дозволяє командирів підрозділу використовувати вертольоти для нанесення вогневих ударів по відомим або знов виявленим об'єктам противника. Вивчення практичних навиків дій під час ведення ДШД ротою здійснюється на спільних заняттях з підрозділами АА, удосконалення знань та вмінь здійснюється на спільних навчаннях. Грамотне застосування бойових і транспортно-бойових вертольотів для нанесення вогневого ураження противнику сприяє успішному здійсненню ДШД.

2. Застосування АА дозволяє здійснювати перекидання десантно-штурмової роти під час проведення ДШД. Вертольоти повинні здійснювати політ на гранично малих висотах з використанням маскувальних властивостей місцевості. Вихід вертольотів на площадку висадки і посадки десантно-штурмового підрозділу здійснюється раптово і точно щодо місця та часу.

3. Підрозділи АА широко використовуються для евакуації підрозділів. Транспортно-бойові вертольоти застосовують для перекидання (перевезення) особового складу, озброєння, документів і ведення розвідки. Бойові вертольоти у цей час знищують засоби ППО в полісі польоту; прикривають бойові порядки АА від можливих атак вертольотів противника в повітрі; прикривають з повітря посадку та зліт транспортно-бойових вертольотів. Іноді бойові вертольоти дуже успішно можна використовувати для евакуації поранених.

4. Командири десантно-штурмових підрозділів повинні знати тактику дій бойових, транспортно-бойових і транспортних вертольотів та їхні тактичні характеристики, що дозволить суттєво підвищити ефективність десантно-штурмових дій та вміло застосовувати це під час їх здійснення.

5. Сучасні десантно-штурмові дії вимагають ретельної підготовки підрозділів ДШВ для бойових дій на території, яка зайнята противником. Реалізація бойових можливостей підрозділів цілком залежать від спільних дій з АА, високій майстерності в підготовці екіпажів і підрозділів вертольотів.

Список використаних джерел

1. Томпкінс Дж. Оружие третьей мировой войны / Перевод с англ. – М.: Воениздат, 1969.
2. Будник А.С. Опыт применения вертолетов армейской авиации в локальных войнах и вооруженных конфликтах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://vm.ric.mil.ru/Stati/item/117185/>
3. John M. Carland / How we got there: Air assault warfare and the emergence of the 1st Cavalry Division (Airmobile), 1950-1965 (Land warfare papers).
4. Левадов Л., Холмогоров В. Боевое применение воздушно-десантных и воздушно-штурмовых войск стран НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://commi.narod.ru/txt/1987/0318.htm>
5. Тимчасовий бойовий статут Десантно-штурмових військ Збройних Сил України : частина III (рота), затверджено наказом Командувача Десантно-штурмових військ Збройних Сил України від 18.12.2019 № 185.

References

1. Tompkins, Dzh. (1969). *Oruzhie tretey mirovoy voynyi [The Weapons of World War III]*. Moskva: Voениzdat Publ. [in Russian].
2. Budnik, A.S. (2016). Opt primeneniya vertoletov armeyskoy aviatsii v lokalnyih voynah i vooruzhennyih konfliktah [Experience of using helicopters of army aviation in local wars and armed conflicts]. *Voennaya mysl – Military Thought*. Retrieved from <http://commi.narod.ru/txt/1987/0318.htm> [in Russian].
3. John M. Carland (2003). How we got there: Air assault warfare and the emergence of the 1st Cavalry Division (Airmobile), 1950-1965 (Land warfare papers). *Institute of Land Warfare, Association of the United States Army* [in English].

4. Levadov, L., & Holmogorov, V. Boevoe primenenie vozdušno-desantnyih i vozdušno-shturmovyih voysk stran NATO [Combat use of airborne and air assault forces of NATO countries]. (n.d.). *commi.narod.ru* Retrieved from <http://commi.narod.ru/txt/1987/0318.htm>

5. *Temporary combat statute of the Assault Troops of the Armed Forces of Ukraine No 185 part III (company)*. (2019). [in Ukrainian].

Рецензент: Оленев В.М., кандидат військових наук, професор, Військова академія (м. Одеса), Україна

ПОДГОТОВКА ДЕСАНТНО-ШТУРМОВОЙ РОТЫ ДЛЯ ДЕСАНТНО-ШТУРМОВЫХ ДЕЙСТВИЙ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ СТАНДАРТОВ НАТО

О. Гуляк, Л. Киндеркнехт, В. Минасов, Н. Смоляной, В. Клименко

В статье анализируется зарубежный и отечественный опыт боевого применения вертолетов армейской авиации (АА) в современных войнах и войнах и локальных конфликтах при ведении рейдовых действий подразделениями десантно-штурмовых (аэромобильных) войск, а также опыт перебрасывания подразделений Десантно-штурмовых войск (ДШВ) вертолётами во время ведения боевых действий.

Во время проведения рейда десантно-штурмовым батальоном возможно применение боевых вертолётов из засад. При этом вертолётные засады наиболее целесообразно использовать на путях выдвижения ближайших резервов противника и в случае отхода мобильных объектов противника для нанесения по нему внезапных ударов, используя различные тактические приёмы. Применение засад будет наиболее эффективным на местности, обеспечивающей скрытность действий вертолётов и подбор достаточного количества площадок.

Применение армейской авиации позволяет переброску десантно-штурмовых подразделений во время проведения рейда. Вертолёты должны осуществлять полёт на гранично малых высотах с использованием маскировочных свойств местности, индивидуальных и групповых средств РЭБ. Выход вертолётов на площадку высадки десантно-штурмового подразделения осуществляется внезапно и точно по месту и времени.

Подразделения АА широко используются для эвакуации подразделений. Транспортно-боевые вертолёты обеспечивают: приём на борт и перевозку личного состава, вооружения, документов; ведение разведки. При этом боевые вертолёты выполняют задачи: по уничтожению средств ПВО на маршруте полёта; прикрытие транспортно-боевых вертолётов от возможных атак вертолётов противника в воздухе; прикрытие с воздуха посадки и взлёта транспортно-боевых вертолётов, осуществляющих эвакуацию.

Командиры десантно-штурмовых подразделений должны знать тактику действий боевых, транспортно-боевых и транспортных вертолётов, их тактические характеристики и умело применять это во время совершения рейда, что позволит существенно повысить его эффективность.

Ключевые слова: вертолеты армейской авиации, группа боевого управления, передовой авианаводчик, десантно-штурмовые войска, подразделения вертолётов.

ACTIONS OF THE ARMY AVIATION DURING THE RAID BY THE AIR ASSAULT FORCES' UNITS

О. Huliak, L. Kinderknekht, V. Minasov, M. Smolyanyi, V. Klimenko

The article analyzes the foreign and domestic experience of combat use of Army Aviation Helicopters (AA) in modern wars and local conflicts when conducting raid operations by the units of Air Assault (Airmobile) forces, as well as the experience of transfer of the Air Assault Forces by helicopters in time of action.

During a raid, air assault battalion can use combat helicopters. In this case, helicopter ambushes are most expedient to use in the ways of raising the nearest enemy reserves and in case of the enemy's mobile objects to strike suddenly, using various tactical techniques. The use of ambushes will be most effective in the area, which provides the secretive action of helicopters and the selection of enough quantity of fields.

The use of Army aviation allows the airborne assault units to be transferred during a raid. Helicopters must fly at extremely low altitudes using terrain masking, individual and group means of EW. Exit of helicopters at the landing field of the air assault force is carried out suddenly and accurately in relation to place and time.

AA units are widely used to evacuate units. Transport and combat helicopters provide for the admission on board and transportation of personnel, weapons, documents; conducting intelligence. At the same time combat helicopters perform the task of destroying air defense on the flight route; concealment of AA combat order from possible attacks by enemy helicopters in the air; landing and take-off of transport and combat helicopter.

Commanders of air assault units must be aware of the tactics of combat, transport-combat and transport helicopters and their tactical characteristics, which will significantly improve the effectiveness of the raid and be able to apply it during the raid.

Keywords: Army aviation helicopters, combat control group, advanced aircraft commander, Air Assault Forces, helicopter units.